

Rok sv. Františka Xaverského

vBanskobystrickom biskupstve: 12. marca 2022 – 12. marca 2023

Drahí bratia a sestry,
srdečne a rád vás všetkých so svojimi najbližšími spolupracovníkmi pozdravujem z príležitosti vyhlásenia *Roka sv. Františka Xaverského*.

František Xaverský, španielsko-baskický svätec, jezuitský kňaz zo 16. stor., je pokladaný za najväčšieho misionára Katolíckej cirkvi. On je patrónom nášho Banskobystrického biskupstva od jeho založenia pápežom Piom VI. a cisárovnou Máriou Teréziou v roku 1776.

Náš nebeský patrón, František Xaverský, bol presne pred 400 rokmi kanonizovaný, t.j. vyhlásený za svätého. Kanonizáciu po dôkladnom skúmaní vykonal pápež Gregor XV. dňa 12. marca roku 1622. Toto okružle výročie je dôvodom, aby sme si po celý rok pripomínali nášho patróna a inšpirovali sa jeho príkladom.

František sa narodil v roku 1506 na zámku Xavier v Navarre, v severnom Španielsku. Pochádzal zo schudobnenej šľachtickej rodiny, bol najmladší z piatich detí. Bol mimoriadne nadaný, elegantný a ctižiadostivý. Aj preto ho rodičia, ako 15 ročného, poslali na zahraničné štúdiá do Paríža, aby na vysokej škole získal titul „magister umenia“. To sa mu aj podarilo v roku 1530 (mal vtedy necelých dvadsať päť rokov) a stál na prahu veľkej pedagogickej kariéry.

Avšak počas parížskych štúdií sa František dostal do skupiny kresťanov, ktorých organizoval iný mimoriadne nadaný Bask – Ignác z Loyoly. Ignác bol po svojom obrátení tak príťažlivo nadšený a zapálený pre Krista, že svojím príkladom strhol ďalších šesť študentov. Títo siedmi sa v roku 1534 celkom zasvätili Pánu Bohu – už len pre neho chceli žiť a pracovať. Motivovali sa slovami Šimona Petra: „Pane, a ku komu by sme išli? Ty máš slová večného života. A my sme uverili a spoznali, že ty si Boží Svätý“ (Jn 6, 68-69). Tak boli položené základy novej rehole – Spoločnosti Ježišovej, ktorú voláme aj „jezuiti“.

Jezuiti sa celkom vložili do služieb Svätého Otca – pápeža, ako pravého Kristovho námestníka na zemi. Tak im to radilo ich srdce zapálené túžbou žiť len pre Boha. Prorok Jeremiáš dávno predtým zachytil veľkolepé Božie slová o obnovení zmluvy medzi Bohom a jeho ľuďmi: „Svoj zákon dám do ich vnútra a napíšem ho do ich srdca. A budem im Bohom a oni budú mojim ľuďmi“ (Jer 31, 33). A Ignác k tomu dodal: „Nie mnoho vedomostí nasycuje a uspokojuje dušu, ale vnútorné precítenie a vychutnávanie vecí.“ Áno, pravý a živý Boh je citlivý „na srdce“. František to pochopil a tak nadobro zmenil svoj život.

Vtedajší pápež Pavol III. uvítal pomoc týchto vzdelaných, oddaných a horlivých klerikov. A nesklamal sa v nich. Oni boli ochotní v radostnej poslušnosti a v hlbokom presvedčení, že slúžia tomu Najvyššiemu, plniť aj tie najťažšie úlohy, ktoré im pápež dal.

K ťažkým úlohám tej doby patrili misie v zámorí. Moreplavci, podporovaní viacerými panovníkmi a bohatými obchodníkmi, v tom čase objavovali nové a nové krajiny, kde žili milióny ľudí, ktorí vôbec nepoznali Krista a jeho evanjelium. Katolícka cirkev vedomá si Kristovho poslania: „Choďte teda, učte všetky národy a krstite ich v mene Otca i Syna, i Ducha Svätého a naučte ich zachovávať všetko, čo som vám prikázal“ (Mt 28, 19-20), chcela ohlasovať evanjelium aj im. Avšak misie v tej dobe boli fyzicky aj psychicky oveľa ťažšie ako dnes. Už len cesta z Európy do Indie trvala po mori celý rok. Pritom na zámorskej lodi nebolo žiadne pohodlie, aké poznáme my. Cestujúci neraz, spolu s posádkou, tr-

peľi hladom, nedostatkom pitnej vody a nadbytkom chorôb. Cestovať rok v takých ťažkých podmienkach vyžadovalo veľkú motiváciu.

K prvým jezuitským misionárom patrľl František Xaverský. Keď sa Ignác, ako predstavený rehole, opýtal Františka, či by nešiel na misie na Ďaleký východ do Indie, František hneď radostne zvolal: „Hľa, tu som!“

Františkovi sa v Indii veľmi darilo. Pokrstil tam desaťtisíce detí a dospelých. O pár rokov sa však z Indie pobral ešte ďalej na východ. Preplavil sa na Molukaské ostrovy, potom do Japonska – do krajiny „vychádzajúceho Slnka“ a napokon sa rozhodol ísť do Číny – do „krajiny draka“. V novembri roku 1552 sa dostal až na čínsky ostrov Shang-chuan (čítaj: šančuan), kde však dostal veľkú horúčku. Fyzicky vyčerpaný chladom a chorobou zomrel na úsvite 3. decembra 1552, vo veku 46 rokov.

Oprávnene sa môžeme spýtať, prečo František neostal pracovať na jednom misijnom mieste? Veď v Indii sa mu mimoriadne darilo?

Keď František odchádzal na misie, dostal od pápeža Pavla III. písomné menovanie, že je apoštolským nunciom celého Ďalekého východu. František preto cítil obrovskú zodpovednosť za všetky tie nové krajiny, ktoré svojou rozlohou a ľudnatosťou ďaleko prevyšovali Európu.

Odvtedy, keď náš patrón František žil, sa doba veľmi zmenila. Veď dnes už cestujeme celkom inak, ľahšie a oveľa rýchlejšie ako vtedy. Takisto máme nové a veľmi účinné technické možnosti na odovzdávanie viery. V čom nás teda môže František „osloviť“ a byť nám príkladom?

Hoci sa od Františkových čias veľa zmenilo, ľudské srdce so schopnosťou **verne milovať Pána Boha a blížneho** ostáva to isté. František nám môže byť príkladom, lebo takto dokázal milovať. Práve preto sa zobrazuje s horiacim srdcom. Zapálené srdce nevyjadruje len želanie sv. Ignáca, keď ho posielal na misie – „Chod' a zapáľ svet“. Františkovo horiace srdce nám pripomína, že jedine láska k Bohu a k blížnemu prináša do sveta pravý pokoj. Ten pokoj, ktorý František čerpal v službe Bohu pod vedením Svätého Otca.

Drahí bratia a sestry, v tomto čase intenzívne vnímame, ako svetu chýba pokoj. Všetci túžime po pokoji, ale neraz ho hľadáme na nesprávnom mieste. Denne hltáme stovky všelijakých (internetových) informácií. Zabúdame, že Boh sa nám „vpísal do srdca“ a že mnoho vedomostí neuspokojí dušu, ale len vnútorné precítenie a vychutnávanie Božích vecí, lebo pravý Boh je citlivý „na srdce“.

František Xaverský hlboko precíťoval Ježišove slová – „Ty si Peter a na tejto skale postavím svoju Cirkev a pekelné brány ju nepremôžu. Tebe dám kľúče od nebeského kráľovstva: čo zviažeš na zemi, bude zviazané v nebi, a čo rozviažeš na zemi, bude rozviazané v nebi“ (Mt 16, 18-19). Vďaka vernosti týmto slovám, vernosti pápežovi, pôsobil požehnané na svojej misii.

Keď prežívame 400. výročie Františkovoho svätorečenia, prosím, skúsme hľadiet' na obdivuhodný život Františka po celý rok a s úžitkom nasledovať to krásne a hrdinské, čo nás osloví. Nájdenný pokoj v srdci nám môže byť odmenou.

To vám všetkým vyprosujem a žehnám vás.

Mons. Marián Chovanec, banskobystrický biskup

Banskobystrický diecézny pastiersky list prosíme prečítať
pri svätých omšiach namiesto homílie dňa 13.3.2022.